

Utbildningsdepartementet

Norrlandsförbundet

Gymnasie- och vuxenutbildningsenheten
Carina Cronsioe

Hej,
och tack för brevet som ni sänt till statsråden för
Arbetsmarknadsdepartementet, Näringsdepartementet samt
Utbildningsdepartementet och som jag har fått i uppdrag att besvara.

Ni skriver att många verksamheter i ert område vittnar om ett stort rekryteringsbehov och att det därför krävs utökade resurser för att möta de kompetensbehov som finns, samt att dessa resurser behöver fördelas regionalt utifrån privata och offentliga arbetsgivares behov, men även invånarnas utbildningsbehov.

Ni har flera konkreta förslag på åtgärder och glädjande är att flera av dessa sammanfaller med regeringen förslag i vårändringsbudgeten för 2015. Regeringen föreslår även ytterligare insatser för att förstärka kompetensförsörjningen som presenterades i budgetpropositionen 2016.

Utöka och inför en rättvis fördelning av yrkeshögskoleplatser. Beslut om fler utbildningsintag vid start av investeringstunga utbildningar.

När det gäller fördelning av utbildningsplatser i yrkeshögskolan är det Myndigheten för yrkeshögskolan som har uppdraget att utifrån arbetslivets behov besluta om var de geografiskt ska placeras. Eftersom utbildningar som finns i yrkeshögskolan bygger på den efterfrågan som finns av yrkeskvalificerad arbetskraft, är det viktigt att det finns ett engagerat arbetsliv som medverkar i framtagandet av ansökningar om att få ingå i yrkeshögskolan. I myndighetens senaste beslut som avser utbildningar med start 2015 visar statistik att Västernorrland, Jämtlands och Västerbottens län är väl tillgodosedda när det gäller utbildningar i förhållande till antalet invånare i ålderns 20 - 64 år. Men behovet av fler yrkeshögskoleplatser är stort och därför föreslår regeringen i budgetpropositionen 2016 en utökning med 2 500 utbildningsplatser 2016 och 6000 platser årligen från och med 2017. Det innebär en 20 procentig ökning av det totala antalet utbildningsplatser inom yrkeshögskolan.

I departementspromemorian En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (Ds 2015:41) som nu remitteras finns förslag om att det i regel ska vara tre utbildningsintag till skillnad från nuvarande två utbildningsintag. I vissa fall ska det även vara möjligt med fem utbildningsintag. Det är ett förslag som exempelvis är gynnsamt för investeringstunga utbildningar eftersom de i många fall behöver längre planeringsförutsättningar.

Utöka yrkesvux med lärande på företag utifrån individuella förutsättningar och utbildningsmål.

Det finns redan i dag goda möjligheter till lärande i arbete som utgår från individuella förutsättningar och utbildningsmål inom komvux och yrkesvux. Kommunerna har sedan 2012 haft möjlighet att ansöka om statsbidrag för att genomföra lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux). Utbildningen ska till minst 70 procent genomföras på en arbetsplats och syftar till att ge eleverna en grundläggande yrkesutbildning, ökad arbetslivserfarenhet och en möjlighet att under en handledares ledning, på en arbetsplats, få kunskaper inom yrkesområdet. Dessutom gäller inom komvux, vilket yrkesvux är en del av, att rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser samt att huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för arbetsplatsförlagt lärande och att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen.

Fördela högskoleplatser och resurser utifrån regionala behov och invånarnas utbildningsnivå.

Regeringen föreslog i vårändringsbudgeten för 2015 en utbyggnad av antalet utbildningsplatser i högskolan. Denna utbyggnad föreslås i budgetpropositionen för 2016 fortsätta även kommande år, vilket också aviserades i den ekonomiska vårpropositionen. Satsningen innebär en successiv utbyggnad av antalet utbildningsplatser och beräknas 2019 motsvara ca 14 600 helårsstudenter. Utbyggnaden består dels av medel till en utökning av ett antal utbildningar som leder till yrkesexamen, dels medel som respektive lärosäte kan använda till egna prioriteringar.

Regeringen föreslog också i vårändringsbudgeten en satsning på 125 miljoner kronor för att stärka högskoleutbildningarnas kvalitet. Under 2016–2018 beräknas satsningen uppgå till 250 miljoner kronor per år. Kvalitetsförstärkningen är avsedd för utbildningsområdena humaniora och samhällsvetenskap samt för lärar- och förskollärarytbildning.

Universitet och högskolor i Norrland omfattas av såväl regeringens kvalitetssatsning som satsningen på ett utökat antal utbildningsplatser. För Umeå universitet beräknas regeringens satsning på utbildningsplatser att uppgå till ca 60 miljoner kronor 2019. För Luleå tekniska universitet beräknas denna satsning uppgå till ca 40 miljoner kronor 2019. För Mittuniversitetet respektive

Högskolan i Gävle beräknas satsningen uppgå till ca 30 miljoner kronor respektive ca 40 miljoner kronor 2019.

Varje universitet och högskola ansvarar för att utbildning och forskning bedrivs med hög kvalitet och att de tillgängliga resurserna används effektivt. Universitet och högskolor har ett ansvar för att utforma utbildningsutbudet utifrån studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Tillför resurser till arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsutbildningar utifrån företagets behov och återinför utbildningsvikariat.

Arbetsförmedlingen har tillförts medel bland annat i samband med vårändringsbudgeten för 2015, som ska möjliggöra både personalförstärkningar och fler programinsatser inom t.ex. arbetsmarknadsutbildning. Arbetsförmedlingen har en viktig roll i att rusta och matcha de arbetslösa som saknar en relevant utbildning för arbetsmarknaden. Det är Arbetsförmedlingens ansvar att fördela medlen till de insatser som bedöms vara mest lämpliga, med hänsyn till exempelvis arbetsmarknadsläge, insatsernas resultat och de arbets sökandes förutsättningar och behov. Syftet med arbetsmarknadsutbildning är att underlätta för arbets sökande att få eller behålla ett arbete och att motverka arbetskraftsbrist på arbetsmarknaden. För att utbildningarna ska ha en relevant inriktning samarbetar Arbetsförmedlingen med arbetsgivare och branschorganisationer i så kallade branschråd. Regeringen genomför också satsningar på subventionerade anställningar och praktik i kombination med utbildning, genom införandet av traineejobb och utbildningskontrakt för ungdomar. Traineejobben syftar i likhet med de tidigare utbildningsvikariaten till att bidra till kompetensförsörjningen i väldfärdssektorn. Utöver dessa satsningar kan nämnas att det för långtidsarbetslösa i nuvarande fas 3 införs en möjlighet att studera vid kommunal vuxenutbildning, folkhögskola, högskola eller yrkeshögskola med bibehållet aktivitetsstöd under som längst ett år. I budgetpropositionen för 2016 har regeringen presenterat flera förslag som stärker möjligheten till studier för arbetslösa som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin.

Tillför resurser till folkhögskolorna för komplettering och omställningsutbildningar mot bristyrken.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen 2016 att medel ska avsättas för att folkhögskolorna ska kunna anordna totalt 7 000 nya utbildningsplatser. Cirka 1 000 av dessa utbildningsplatser avses ha inriktning på bristyrkesutbildning och 2 000 platser avser folkhögskolans allmänna kurs. Härutöver är avsikten att 1 000 utbildningsplatser ska ha inriktning antingen på allmän kurs eller särskild kurs, bl.a. yrkesutbildning. Den allmänna kursen genomförs på landets alla folkhögskolor.

Varje folkhögskola bestämmer självständigt över vilka kurser man anordnar och vilken profil man har på sin skola. Folkhögskolorna genomför därför olika typer av kurser i form av yrkesutbildningar och profilkurser som rör en mängd olika inriktningar och ämnesområden, t.ex. journalistutbildning och fritidsledarutbildning. För att få statsbidrag för utbildningarna krävs att utbildningen uppfyller de kriterier som Folkbildningsrådet anger och som har sin grund i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

Förstärk valideringsmöjligheter av yrkeskunskaper mot formella betyg med särskilt fokus på invandrargrupper.

Kommunerna har redan genom bestämmelser i Skollagen och Förordningen om kommunal vuxenutbildning alla möjligheter att bedriva validering mot formella betyg och de möjligheterna gäller även för invandrade personer. Det är kommunen som ansvarar för att de möjligheterna används på ett ändamålsenligt sätt.

Förutom insatser inom arbetsmarknads- och utbildningspolitiken är regeringens arbete med den regionala tillväxtpolitiken central. I *En nationell strategi för hållbar tillväxt och attraktionskraft 2015-2020* som tagits fram under året anger regeringen sina fyra prioriteringar för den regionala tillväxtpolitiken fram till 2020.

Den nationella strategin riktar sig till aktörer med regionalt utvecklingsansvar samt andra berörda aktörer och ska bidra till att uppnå målen för den regionala tillväxtpolitiken, bl.a. genom att bidra till kraftsamling och samordning av insatser och resurser på regional nivå. En av de fyra prioriteringarna som anges i den nationella strategin är kompetensförsörjning och här är de regionala kompetensplattformarna- som är etablerade i alla län- viktiga verktyg.

Kompetensplattformarna kan bl.a. bidra till att fånga upp arbetsmarknadens behov på regional och lokal nivå, men även samordning av bl.a. de insatser och resurser som beskrivs ovan. Till exempel genom en utvecklad regional samordning inom gymnasieområdet och Yrkesvux, men även till en utvecklad samverkan med folkbildningen, yrkeshögskolan samt högskolor och universitet. En sådan utvecklad samverkan kan bidra till en bättre matchning mellan utbud och efterfrågan på utbildad arbetskraft regionalt, vilket underlättar rekrytering av kompetens till privata och offentliga arbetsgivare i hela landet.

Inom regeringens arbete med ett nationellt skogsprogram har en arbetsgrupp tillsatts som har till uppgift att komma med underlag och förslag för hållbar tillväxt och jobb i skogen. I detta arbete ligger värdeskapande åtgärder för jobb och hållbar tillväxt i stad och på

landsbygd, stärka företagandet, identifiera trösklar och ekosystemtjänster för att optimera nyttjandet av skogen, utbildningsbehov för kompetens och kunskap, jämställdhet och integration samt multifunktionalitet.

Kompetensförsörjning ingår också som en viktig del i arbetet med en livsmedelsstrategi som regeringen kommer att presentera under våren 2016.

Jag hoppas de svar ni fått visar på regeringens ambitioner när det gäller tillgång till utbildning och möjligheterna att förse arbetslivet med utbildad arbetskraft där behoven finns.

Med vänlig hälsning

Carina Cronsioe
Kansliråd